

Remissvar från Centerpartiet om reviderad ÖP

Centerpartiet har getts möjlighet att lämna in synpunkter på Revidering av Översiktsplan (ÖP) 2026 för Västerås kommun. Denna uppgift har vi lagt ner mycket tid på för detta är en fråga av yttersta vikt för oss. Den inriktning Västerås kommun tar inom detta område styr eller påverkar livet nu och i framtiden för alla som bor och verkar här.

Minska förtätning

I den reviderade versionen läggs siktet högre än förut vad gäller uppskattad befolkning i kommunen år 2050. Nu landar siffran på 230 000 invånare. Det är en mycket stor befolkningsökning och en stor utmaning för kommunen, inte minst vad gäller bostäder.

Alltså står vi inför ett ökande behov av bostäder i Västerås och det byggs för fullt för att uppfylla den efterfrågan som finns. I grunden är det positivt med den framtidsoptimism som alla byggkranar är ett tydligt tecken på. Den så kallade förtätningen i Västerås har dock en smärtgräns som kommer allt närmare. Centerpartiet vill att förtätning i sin allra huvudsakliga del skall ske på ödetomter, grusplaner och andra dåligt utnyttjade ytor. Behovet av nya bostäder finnas kvar under lång tid.

Ett tecken på vad vi har att vänta är idén att bygga i gropen i korsningen Skultunavägen – St. Ursulas, eller ett höghus väster om Elbakajen. Om vi redan så här i början av byggboomen tvingas ta sådana här tomter i anspråk, vilka grönområden skall då komma upp på förslagslistan om två, tre år?

Det är därför dags att avsluta "bygga inåt eran" efter att ha byggt stationsområdet, Kopparlunden och några andra byggbara platser. Nu är det tid att se till att det byggs i hela kommunen och att det öppnas nya områden.

Livskraftig landsbygd med starka service- och mindre orter

För att kunna uppnå den planberedskap som prognosen kräver måste en mer positiv hållning till byggande på landsbygden införas. Vi måste utmana den urbana normen som säger att människor ska i första hand bo, arbeta och gå i skolan i städer.

Vi anser alltså att huvuddelen av bostäderna som behövs för den planerade befolkningsökningen måste byggas utanför tätorten Västerås. Nya områden som i t.ex. Sätra, norr om Västerleden och området mellan Barkarö och Eriksbo måste öppnas upp.

Vi ser positivt på fortsatt byggnation i serviceorterna Barkarö, Dingtuna, Kvicksund, Skultuna och Tillberga. Liknande planer behövs nu också i serviceorterna Orresta och Tortuna. I övriga småorter som Haraker, Kungsåra, Kärsta, Lillhärad, Romfartuna/Munga, Rytterne, Sevalle och Svanå ser vi också positivt på att få till olika typer av bebyggelse.

Ett stadsnära landsbygdsboende med en attraktiv boendemiljö och tjugo minuters resa till ett högteknologiskt centrum som Västerås blir en av Västerås stora konkurrensfördelar i framtiden.

Det är en felsyn att områdena utanför serviceorterna skall ses som områden där bebyggelse skall försvåras och förhindras. Byggandet måste ses som något positivt i hela kommunen Västerås och alla former av speciella restriktioner måste bort.

Centerpartiet vill snarare underlätta mindre byggprojekt på landsbygden genom att höja gränsen för kravet på detaljplan från idag i praktiken tre hus (fem hus enligt gällande beslut) till 10 hus i en sammanhängande grupp.

Däremot måste vi vara försiktiga med att ta redan existerande god åkermark för byggnation. Åkermarken är en resurs som blir allt viktigare för jordens växande befolkning. Det öppna odlingslandskapet som funnits i hundratals år bör i möjligaste mån bevaras och användas för produktion av livsmedel. Det blir också allt intressantare att producera förnybar energi, som t.ex. biogas, med hjälp av åkermark. Det är därför viktigt att man är restriktiv när det gäller byggande på den bästa åkermarken.

Den urbana normen gör att vi ofta ser landsbygden som något utanpå staden. Landsbygden benämns som något man åker ut till, i strukturerna skapas olika namn på mindre tätorter som t.ex. serviceorter, satelliter.

Med urbana normglasögon är det svårt att se kopplingen mellan stad och landsbygd. Ett exempel är tillgång på mat och energi vid en krissituation som något landsbygden är en förutsättning för.

Fortsätt bygg ut tätorten Västerås

Eftersom vi anser att förtätning allena inte kommer kunna svara upp mot den höga volym på bostäder som krävs i Västerås så måste andra alternativ till. En ökad satsning på att bygga ut landsbygd, service- och mindre orter är en del av lösning, som vi redogjort för. Men vi måste också fortsätta bygga ut tätorten Västerås genom att uppföra en yttre led runt Västerås. Alltså vänder vi fokus från att bygga staden inåt till att bygga staden utåt.

Den nya ringleden knyter an hela Västerås tätort från Barkarö i sydväst via Gotöleden, den nya Söderleden, den nya Västerleden, den befintliga Norrleden, en ny Österled runt Anundshög för anknytning till Salavägen, och avslutas med att knyta an till Gäddeholmsvägen och den nya vägen till Kärrbolandet.

Då har vi skapat en yttre ring där det är möjligt att få till stånd bra kollektivtrafik som angränsande orter kan anslutas till. Kring den nya ringleden möjliggör vi byggnation av bostäder, industri och andra verksamheter. Den mark som behöver tas i anspråk för denna ringled är till största delen kommunal men privata intressen kommer också vara intresserade av denna expansion av Västerås tätort.

Levande innerstad

Vår insikt om att människor vill kunna bo var som helst i kommunen, inte bara i tät- och serviceorterna betyder förstås inte att vi är stadsfientliga. Tvärtom. Vi tycker att i Västerås stad bör man förbättra sambanden mellan innerstaden och omkringliggande stadsdelar. Sambanden med resten av kommunen behöver också stärkas, t.ex. bör Elbakajen vara porten ut i hela Mälarskipelagen.

När vi nu bygger så mycket och kraven på oss att bygga mycket, fort och billigt ökar är det viktigt att vi inte gör avsteg från god arkitektur och gestaltning. Det gäller förstås överallt där det byggs men kanske speciellt i tätare bebyggelse så som stadskärnan.

Vi vill också trycka på nödvändigheten av att bygga rätt och tillgängligt från början enligt principerna för Universell Design. Detta är baserat på tanken om att bygga tillgängligt när man utformar den fysiska miljön utifrån alla medborgares behov redan från början, istället för att rätta till i efterhand. Det ger en tryggare och mer inkluderande miljö för alla i Västerås.

Sist vad gäller en levande innerstad tycker vi översiktsplanen ska visa hur vi stimulerar stadsodling. Att odla skapar känsla av samhörighet och ansvarstagande för sin stadsdel. Vi värnar och vill utveckla nya och gamla kolonilottsområdena i kommunen och vill se fler inslag av stadsodling både i centrum och i stadsdelarna.

Kollektivtrafik

Vi var med och införde Smartkoll 2013 som har visat sig vara en mycket lyckad satsning med en rejäl resandeökning och mer nöjda kunder. Men kollektivtrafiken måste fortsätta utvecklas så alla kommuninvånare har möjlighet till att utnyttja den.

Det får alltså inte bli vita fläckar i kommunen där inga byggnationer får utvecklas bara för att det inte idag finns någon kollektivtrafik där. Rätt satsningar kan medföra ett ökat resande och förbättra kollektivtrafiken för invånarna i hela kommunen Västerås. Goda idéer får inte begränsas av att kollektivtrafikens linjesträckningar inte går att ändra på.

Översiktsplanen bör peka ut att förutsättningarna för pendlarstationer i norr och väster i samband med den förstudie om spårvägsstrafik i Västerås som redan pågår ska utredas.

Gå och cykla

Folk vill cykla i större utsträckning än idag och cykling bör prioriteras mer i trafiken. Den enskilt viktigaste åtgärden för att öka cykelresandet är att bygga säkrare infrastruktur för cyklister. Därför behövs säkra cykelvägar ut med våra landsvägar. Bra exempel på sådana som redan byggts är cykelvägarna till Örtagården och Gäddeholm. Vi driver på för att också bygga säkra cykelvägar till Tidö-Lindö, Tortuna och andra delar av kommunen. Framförallt visar erfarenheter att cyklisterna ökar i antal när människor får tillgång till bilfria cykelvägar. Cykelinfrastrukturen måste också vara en naturlig del av planeringen av hela transportsystemet så att vi inte minst underlättar för kombinerade resor med gång/cykel och kollektivtrafik.

Fritid

Friluftsliv är viktigt för individens välbefinnande. I Västerås finns redan god tillgång till områden för idrott och friluftsliv. Fokus verkar dock ligga på artificiella naturmiljöer nära tätorterna som t.ex. Björnö. Större naturliga friluftsområden som t.ex. Ängsö kan ge möjlighet till fler aktiviteter och valmöjligheter för invånare. Därför bör planen beskriva hur dessa stora områden skall bli tillgängliga för alla grupper i samhället.

Näringsliv

Västerås har ett starkt näringsliv. Inte minst besöksnäringen har en mycket snabbt tillväxt och Mälardalsregionen erbjuder fantastiska utvecklingsmöjligheter. Näringslivet i stort behöver tillgång till mark att bebygga och ha aktiviteter på för att kunna växa.

Här behövs satsningar inom utbildning, företagsutveckling och marknadsföring. Trots vårt partis insatser anser vi att Västerås kommun aldrig har jobbat aktivt med landsbygdsutveckling vad gäller näringslivet. Här finns en näringslivsgren med stor utvecklingspotential.

Infrastruktur

Fattade beslut gäller angående infrastruktur, till exempel Västerleden och vägen till Frösåker och Kärrbolandet. Behov och möjlighet till finansiering avgör när och i vilken ordning dessa vägprojekt kan slutföras. Trafiksituationen vid Anundshög ska förbättras så att den tunga trafiken begränsas efter invigningen av Anundshögsmotet. Planprocessen angående Söderleden ska fortsätta.

Bredband och mobiltäckning

Bredband och mobiltäckning är avgörande för näringsliv, samhällsfunktioner och privatlivet. Vi vill att krav på bredbandsuppkoppling och mobiltäckning med bra kvalitet ska gälla hela kommunen och att en ny bredbandsstrategi måste utarbetas och antas.

Specifika synpunkter

Sida/stycke	Synpunkt
4	I förordet bör det också föras ett resonemang om regional tillväxt. Västerås ÖP existerar i ett regionalt sammanhang och det bör tas i beaktande även här.
7, "Huvuddelen av tillkommande bebyggelse lokaliseras i Västerås tätort - staden".	Ytterligare 15 000 bostäder genom traditionell förtätning är inte rimligt då kvalitet i tätort i sådant fall inte kan bibehållas. Därför anser vi att den reviderade ÖP inte ska spika fast att "huvuddelen av tillkommande bebyggelse lokaliseras i Västerås tätort". Bebyggelse ska placeras i Västerås tätort såväl som i mindre orter och på landsbygd, där det är lämpligt att bygga och där det finns intresse för att bygga.
7, "Huvuddelen...", sista två meningarna	Ersätt med: "Den ska tydliggöra hur strategin 'Bygg staden inåt' ska tillämpas i den fortsatta planeringen i balans med ett perspektiv av att byggnation även ska ske utanför tätorter för att skapa en god livsmiljö för alla invånare oavsett var de väljer att bo. Den ska också bedöma hur omfattande komplettering som är möjlig med bibehållande av den täta stadens kvaliteter samt möjligheterna att bygga utanför tätorten Västerås".
7, "En levande..."	Tillägg bör göras om den urbana normen och behovet av att alltid kritiskt granska tagna beslut ur ett landsbygdsperspektiv. Urbana normen bör också beskrivas.
7, "En levande..."	Stryk sista meningen i stycket ("Komplettering av...")

11, "Västerås 2020 – framtidstrender"	Lyft ut trendspaning till bilaga (sid 11-16).
22, "Bygg staden inåt"	Lägg till stycke: "Strategin att förtäta och bygga staden inåt har rimligtvis en möjlig gräns någonstans. För att kunna planera för ytterligare 40 000 nya bostäder måste rimligtvis andra vägar prövas än att bygga och förtäta staden inåt. Det kan också påpekas att långt gången förtätning kan innebära stora nyinvesteringar i tätorten när man når kapacitetstaket i befintlig infrastruktur".
23, "Livskraftig landsbygd"	Tillägg bör göras om att möjlighet till bredbandsanslutning ska finnas i hela kommunen samt mobiltäckning med bra kvalitet.
23, "Kollektivtrafiken som ryggrad"	Tillägg bör göras om att en ny yttre led behöver ses över för att öka tillgängligheten på landsbygden, som vi har beskrivit ovan. Vi föreslår också att projektet "MerKoll" väcks till liv, ett projekt som strävade bl.a. efter att fördubbla tågresenärer fram till år 2020.
33, "Oslo-Stockholm"	Även här bör landsbygdsperspektivet läggas in. Möjligheterna för människor att bo och arbeta där de vill ökar inte bara med lokal och regional kollektivtrafik utan med satsningar så som denna.
36, "Bredband"	Eftersom handlingsplanen löpte ut 2015 bör det tilläggas i texten att en ny bredbandsstrategi med 100% anslutning som krav måste tas fram omgående.
35, nytt stycke	Lägg till ett nytt stycke om gröna näringar och deras betydelse, t.ex. energi, mat, landsbygdsprogram, markanvändning osv.
38	Vi ser inte möjlighet till att bygga ytterligare 15-20 000 bostäder i tätorten. En sådan volym måste komma till stor del i serviceorterna och i nya områden runt stadens utkant, som vi har beskrivit ovan.
39	Vad menar författarna med "Täta stadens kvaliteter"? Det behöver specificeras.
39, "I staden ska..."	Stryk meningen: "Stora tomter erbjuds..."
39	Stryk: "Områden endast ordnade för boende ökar därför segregationen i samhället".
39-40, "En tät och blandad stad"	Ett stycke om hur vi stärker den sociala hållbarheten och ökar mångfalden i Västerås bör läggas till.
41, "En tät och grön stad"	Det är bra att ta stöd i en grön strukturplan.
43	Det bör läggas till att inga bostäder ska byggas på Lögarängsområdet. Dessutom bör det påpekas att marken kring åmynningen är en viktig rekreations- och mötesplats.
45	Texten bör kompletteras med att stationerna för spårbunden trafik vid Dingtuna och Hökåsen/Tillberga utökas till pendlarstationer.
47	Lägg till Vedbo, Västerleden, Norra Sätra och Barkarö på kartan. Kartan bör också utökas med den nya ringled som vi har beskrivit ovan samt möjliga utvecklingsområden kring leden.
50	Lägg till att Söderleden ska ansluta mot Gotövägen.

50	Lägg till text om nytilltänkt yttre ringled enligt ovan.
54, "Översiktsplanen	Stryk siste mening i första stycket: "Komplettering av befintliga byar/grupper av hus föredras framför spridd bebyggelse".
54	Texten ovan i stycket "Livskraftig landsbygd med starka service- och mindre orter" bör läggas till här.
55, "För en grupp om sex bostadshus..."	Ersätt meningen med: "För en grupp om tio bostadshus eller fler sker prövningen genom upprättande av detaljplan".
55, "Samtliga orter..."	Tillägg: "Kollektivtrafik är viktigt för en kommuns utveckling. Där människor väljer att bo eller verka skall det om möjligt finnas kollektivtrafik. Detta finns det goda förutsättningar för i en geografiskt kompakt kommun som Västerås".
56, "I Västerås tätort..."	Ny formulering: "Inom detta område ska i princip all ny bebyggelse prövas från fall till fall".
58, "I direkt anslutning..."	Tillägg sist i stycket: "Detta gäller också vid mindre bebyggelser som är viktiga för landsbygdens verksamheter".
58, "De värden..."	Tillägg sist i stycket: "Dock måste det beaktas att gamla boplatser många gånger kan vara värdefulla att återskapa för att vara attraktiva boendemiljöer som bidrar till en positiv landsbygdsutveckling".
59	Lägg till att hela kommunens landsbygd borde vara möjlig att vara särskilt LIS-område med en generell möjlighet att undantas från strandskydd.
63	Kartan har målats upp med för bred pensel. Undantagna områden (markerade på kartan) bör minskas ner i storlek/yta, t.ex. Gäddeholm, Johannisberg, Rytterne, Svanå och Tortuna. Inom dessa områden måste det gå att prioritera byggnation och exploatering för att underlätta landsbygdens övergripande utveckling.
69, "Västerås Stads VA-policy..."	Tillägg i slutet av stycket: "Men där VA-ledning finns eller planeras måste det vara möjligt för omlandet att ansluta enskilt eller med samfällighet. En ny VA-policy med anpassad taxa måste därför skyndsamt tas fram".